

Jan Schoen († 2018), charterpionier

Een van de eerste wedstrijdzeilers van de oude stempel die het veld van eer verlieten was Jan Schoen. Jan Pieterszoon Schoen, zoals hij zichzelf bij gelegenheid noemde, kwam niet uit een zeevaardersgeslacht, zoals deze koosnaam deed vermoeden. De familie Schoen had een verffabriek in het Zaanse en Jan leerde in eerste instantie door voor grafisch ontwerper, voor het zeilvirus hem definitief te pakken kreeg.

Vanuit Muiden voeren er begin zeventiger jaren al verschillende oude vrachtscheepjes met betalende passagiers. De vloot was divers: botters, kotters, zeeschokkers, loodsschoeners en loggers: alles wat maar enigszins voor oud roest had gelegen en dus voor een krats te koop kwam werd als het even kon gerestaureerd en opnieuw in de vaart gebracht. Jan schipperde al snel op de torpedisten-schokker Witte Olifant en nam later de 's Gravenmoersche aak Zwarte Valk over van Evert Verkerk.

Na jaren op IJsselmeer en Wad rond te hebben gezworven kwam Jan een klassiek superjacht tegen, dat om restauratie schreeuwde. Het was de 'Nordwind', ooit onder Duitse vlag gebouwd maar al snel in Engeland terecht gekomen, waar de eigenaar lid was van het Royal Yacht Squadron. Met zijn partner Joke bouwde Jan de 'Nordwind' weer op en maakte hij zijn entree in de wereld van het rijkeluis-charterleven in de Middellandse Zee. Jan en Joke kenden *tout le monde* in de chartervaart, zowel in Nederland als internationaal, en met praktisch iedereen hadden ze wilde avonturen beleefd, waarover beiden met zwier konden vertellen.

Samen met Jan Bakker, die andere zeilpionier, stond Jan Schoen aan de wieg van verschillende charterevenementen. Met het skûtsje Hollandse Nieuwe teisterden ze de IFKS-gelederen, die met lede ogen toekeken hoe innovatie op innovatie de Hollandse Nieuwe steeds sneller maakte. Ondanks dat de Friezen praktisch alles wat de Hollanders uitdachten al snel weer verboden, werd de Hollandse Nieuwe kampioen onder Jan Bakker en gooide nogmaals hoge ogen onder Jan Schoen.

Ook de Klipperrace kon van meet af aan op Jans bevlogen deelname rekenen. Met de 'Zwarte Valk' won hij verschillende malen en ook met andere schepen gooide hij hoge ogen. Na zijn avonturen met de 'Nordwind' keerde Jan terug op het IJsselmeer met de grote klipper 'Johanna Engelina', en later de 'Succes', waarmee hij opnieuw deelnam aan de Klipperrace.

Jan Schoen stond aan de wieg van de professionalisering in de chartervaart en was actief betrokken bij de oprichting van de BBZ en Bureau Zeilwezen, de voorloper van Register Holland. Later werd hij docent op de Enkhuizer Zeevaartschool, waar hij zijn enorme kennis van het zeilen op binnenwater en op zee met verve overdroeg op zijn studenten, niet zelden gelardeerd met anekdotes uit zijn eigen tijd op zee. Zo kregen veel van Jans avonturen zonder veel moeite een legendarische glans.

De laatste jaren van zijn leven bracht Jan Schoen door met zijn nieuwe partner Brigitte, die uit Zuid-Duitsland kwam. Nadat hij zijn eigen pensionering had aangekondigd, al lang na zijn 65^e, ging hij daar ook wonen, maar elk jaar was hij nog aan boord van bevriende schippers te vinden tijdens de Klipperrace, tot hij in mei 2018 overleed.